

LV PEAK
LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA

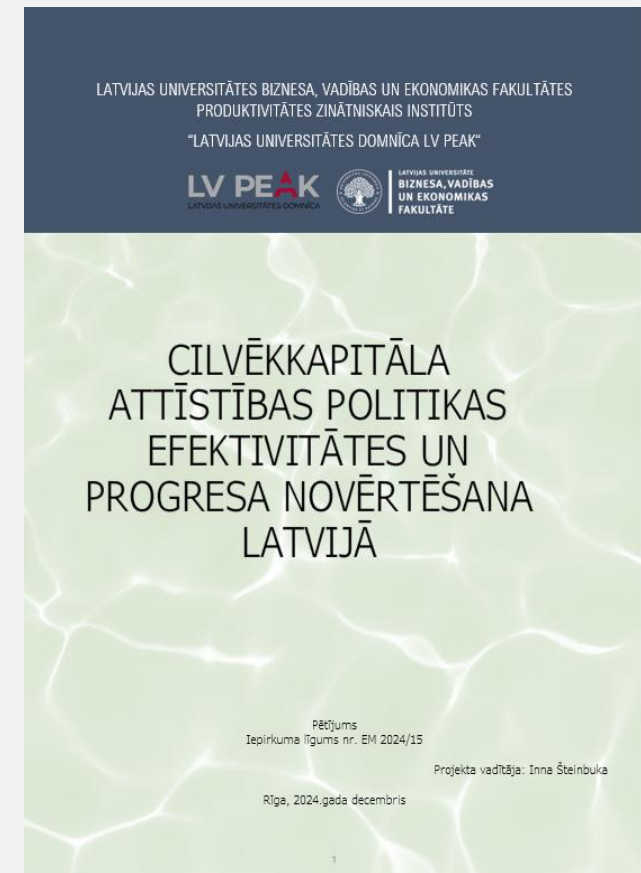
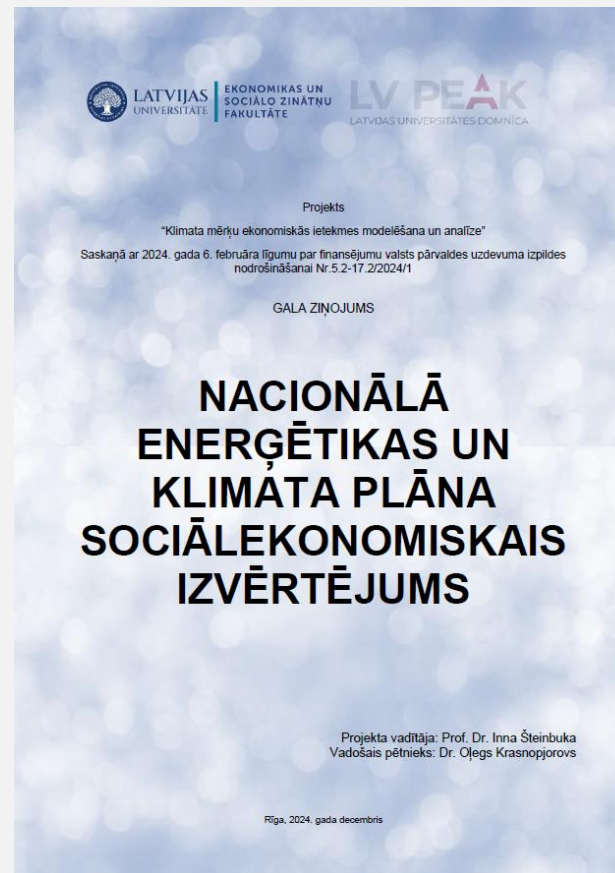
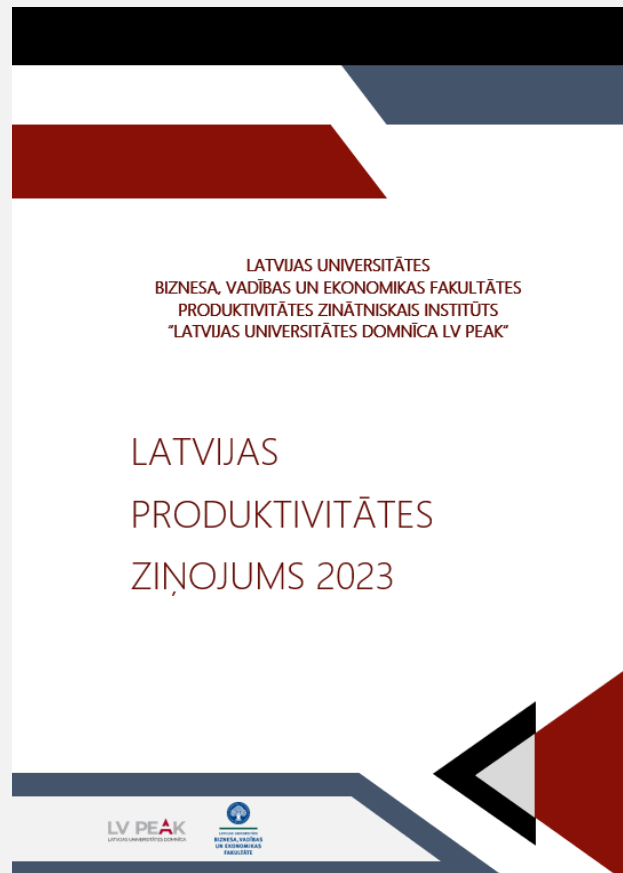
EKONOMIKAS UN
SOCIĀLO ZINĀTŅU
FAKULTĀTE

Eiropas Savienības un Latvijas konkurētspējas «revīzija»

LATVIJAS UNIVERSITĀTES KONFERENCE
REVĪZIJA NĀCIJAI

30.01.2025

LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCAS LV PEAK PĒTĪJUMI 2024

Konkurētspējas atpalcība ES

Tirdzniecībā, enerģētikā un aizsardzībā veicināja izaugsmi Eiropā. “Zelta laiki” beidzas!

- ✓ Daudzpusējā tirdzniecības kārtība šobrīd ir dziļā krīzē
- ✓ ES ir vitāli nepieciešams samazināt augstās enerģijas cenas. Eiropas enerģijas cenas ir 2–3 reizes augstākas nekā ASV, bet dabasgāzes cenas ir 4–5 reizes augstākas. **TOMĒR...**
- ✓ ...fosilais kurināmais turpinās spēlēt galveno lomu enerģijas cenu noteikšanā atlikušajā desmitgadē, apdraudot cenu stabilitāti un konkurētspēju.
- ✓ ASV hegemonija ļāva ES lielā mērā nodalīt ekonomisko politiku no drošības apsvērumiem un izmantot “miera dividendi” no mazākiem aizsardzības izdevumiem
- ✓ Drošības stiprināšanai ir vajadzība pēc spēcīgākas rūpniecības politikas lai mazinātu atkarību no trešo valstu izejvielām un tehnoloģijām. Piemēram, 75–90% no globālās pusvadītāju ražošanas kapacitātes atrodas Āzijā.

Eiropas konkurētspējas trīs vaļi ir inovāciju plaisas mazināšana ar Ķīnu un ASV, dekarbonizācija un drošība.

Inovāciju jomā Eiropa joprojām atpaliek no ASV un Ķīnas, it īpaši augsto tehnoloģiju sektorā.

- ✓ tikai četras no pasaules 50 lielākajām tehnoloģiju kompānijām ir Eiropas uzņēmumi
- ✓ ASV uzņēmumi tikai 2021. gadā investēja par 270 miljardiem eiro vairāk pētniecībā un inovācijās nekā Eiropas uzņēmumi
- ✓ Eiropas uzņēmumiem pietrūkst kapitāla un atbalsta, lai attīstītu jaunas tehnoloģijas un ieviestu tās tirgū
- ✓ Gandrīz 30% Eiropas jaunuzņēmumu, kas kļuva par "vienradžiem", pārcēla galvenās mītnes uz ASV.

EKONOMIKAS ATVESEĻOŠANOS IETEKMĒ ĢEOPOLITISKĀ SPRIEDZE

	2021	2022	2023	2024	2025
 IKP (izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	6,9	1,8	1,7	0.0	1.7
 BEZDARBS (bezdarbnieki % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, 15-74 gadi)	7,6	6,9	6,5	6.6	6.5
 DARBA ALGA (vidējās bruto darba samaksas izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	11,8	7,5	11,9	9.3	7.3
 INFLĀCIJA (gada vidējā patēriņa cenu inflācija, %)	3,3	17,3	8,9	1.3	1.9

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

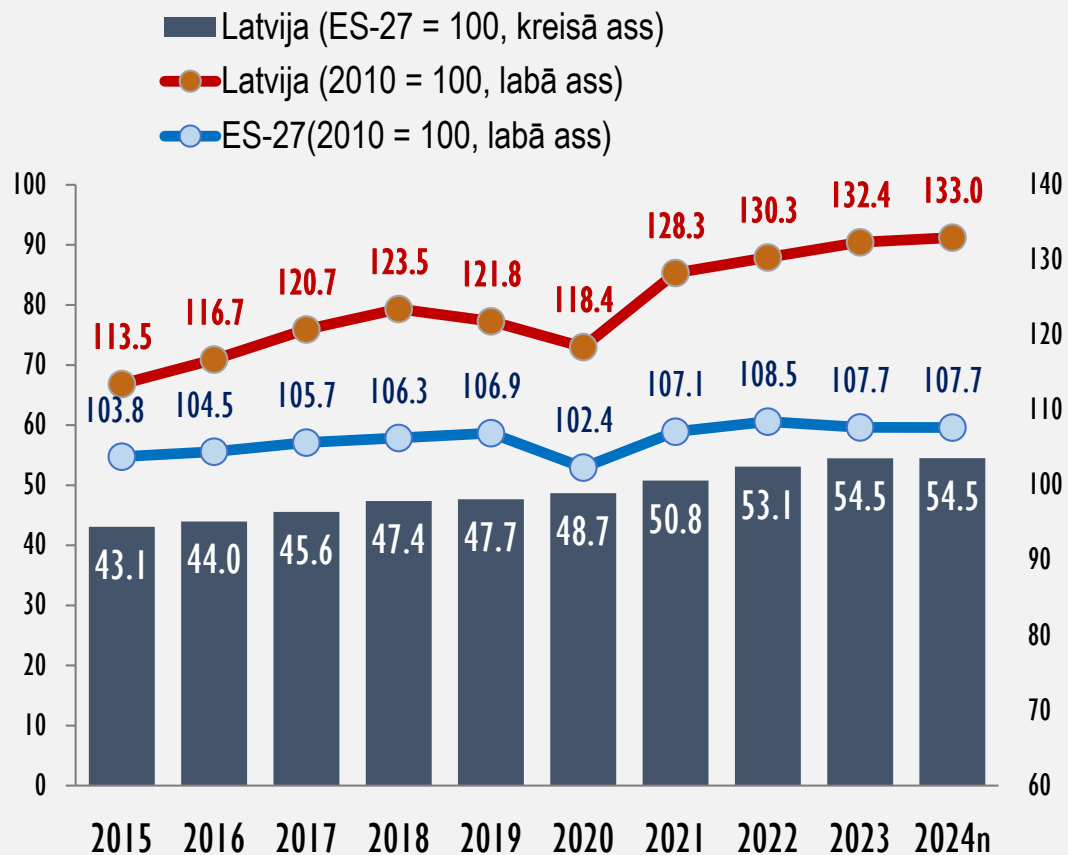
**LV PEAK ekspertu konsensus
prognoze**

PATĒRĒTĀJU NOSKAŅOJUMS UZLABOJAS, POZITĪVI SIGNĀLI ARĪ PAKALPOJUMU NOZARĒS

	2021												2022												2023												2024											
	2021M01	2021M02	2021M03	2021M04	2021M05	2021M06	2021M07	2021M08	2021M09	2021M10	2021M11	2021M12	2022M01	2022M02	2022M03	2022M04	2022M05	2022M06	2022M07	2022M08	2022M09	2022M10	2022M11	2022M12	2023M01	2023M02	2023M03	2023M04	2023M05	2023M06	2023M07	2023M08	2023M09	2023M10	2023M11	2023M12	2024M01	2024M02	2024M03	2024M04	2024M05	2024M06	2024M07	2024M08	2024M09	2024M10	2024M11	2024M12
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS RŪPNIECĪBĀ																																																
GAIDĀMĀ NODARBINĀTĪBA TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																																																
GAIDĀMĀS REALIZĀCIJAS CENAS TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																																																
GATAVĀS PRODUKCIJAS KRĀJUMI																																																
KOPĒJĀ SAIMNIECISKĀ DARBĪBA																																																
RAŽOŠANAS AKTIVITĀTE PĒDĒJOS 3 MĒNEŠOS																																																
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS PAKALPOJUMU SEKTORĀ																																																
H49 SAUSZEMES TRANSPORTS																																																
H51 GAISA TRANSPORTS																																																
H52 UZGLABĀŠANAS UN TRANSPORTA PALĪGDARBĪBAS																																																
I55 IZMITINĀŠANA																																																
I56 ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI																																																
J61 TELEKOMUNIKĀCIJA																																																
J62 DATORPROGRAMMĒŠANA																																																
J63 INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI																																																
K64 FINANŠU PAKALPOJUMI																																																
M74 CITI PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE, TEHNISKIE PAKALPOJUMI																																																
N79 CEĻOJUMU BIROJU, TŪRISMA OPERATORU PAKALPOJUMI																																																
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS BŪVNICĪBĀ																																																
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS MAZUMTIRDZNIECĪBĀ																																																
GAIDĀMĀ NODARBINĀTĪBA TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																																																
GAIDĀMĀS REALIZĀCIJAS CENAS TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																																																
PREČU KRĀJUMI																																																
UZŅĒMUMA DARBĪBAS AKTIVITĀTE TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																																																
UZŅĒMUMU DARBĪBAS AKTIVITĀTE PĒDĒJOS 3 MĒNEŠOS																																																
PATĒRĒTĀJU KONFIDENCES RĀDĪTĀJS																																																

Global Competitiveness Index (GCI) definē valsts konkurētspēju kā produktivitāti.

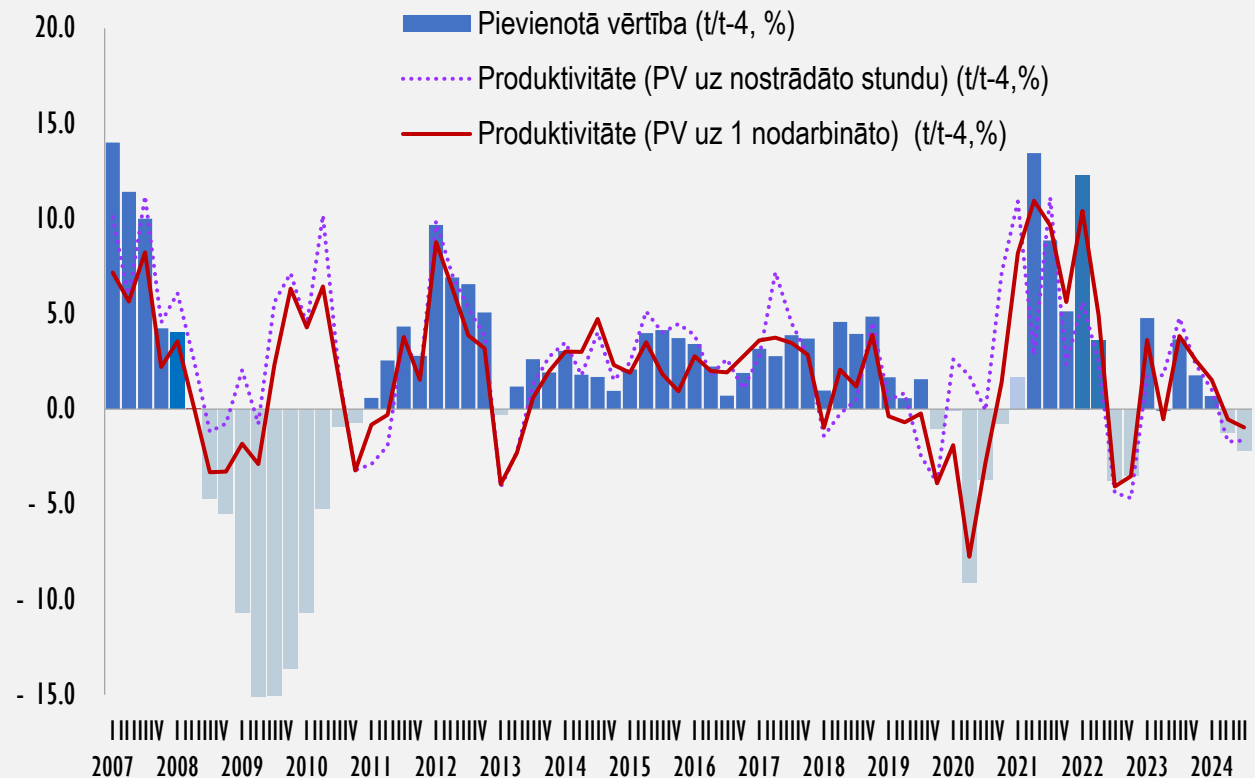
PRODUKTIVITĀTES DINAMIKA LATVIJĀ UN ES

Avots: EUROSTAT, n - LV PEAK novērtējums

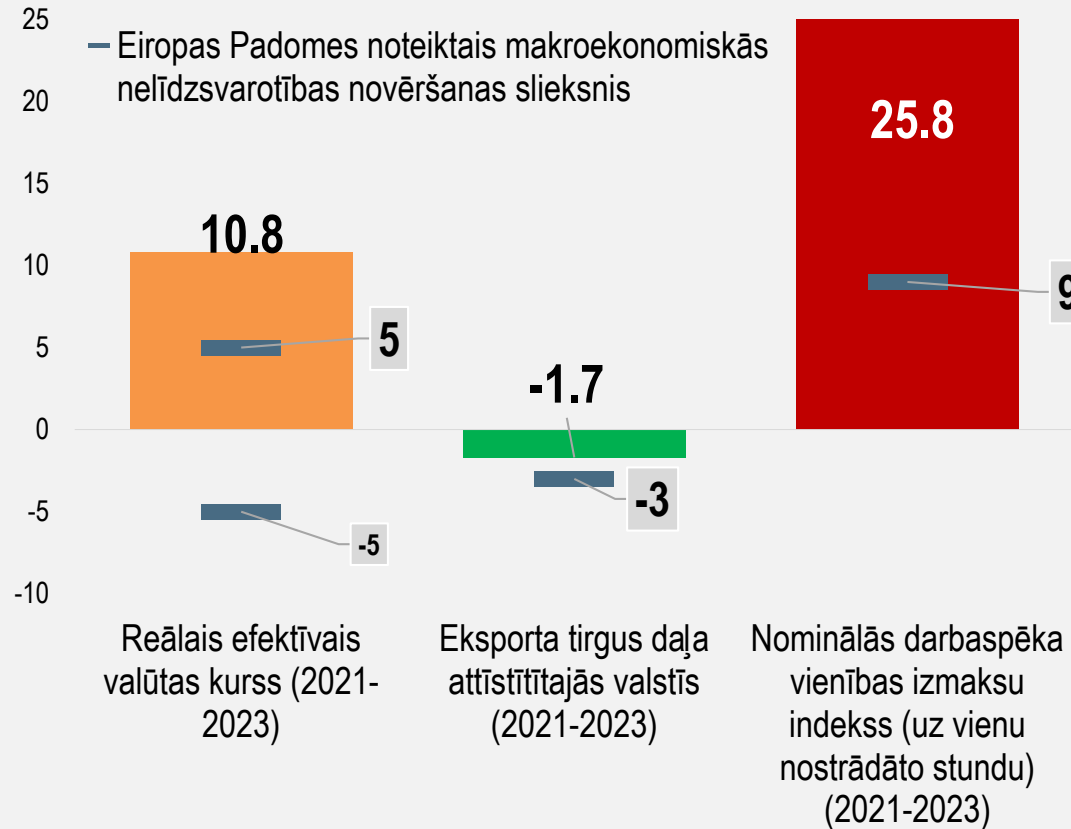
LATVIJAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS, NODARBINĀTO SKAITA UN NOSTRĀDĀTO STUNDU DINAMIKA

% pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, neizlīdzināti dati

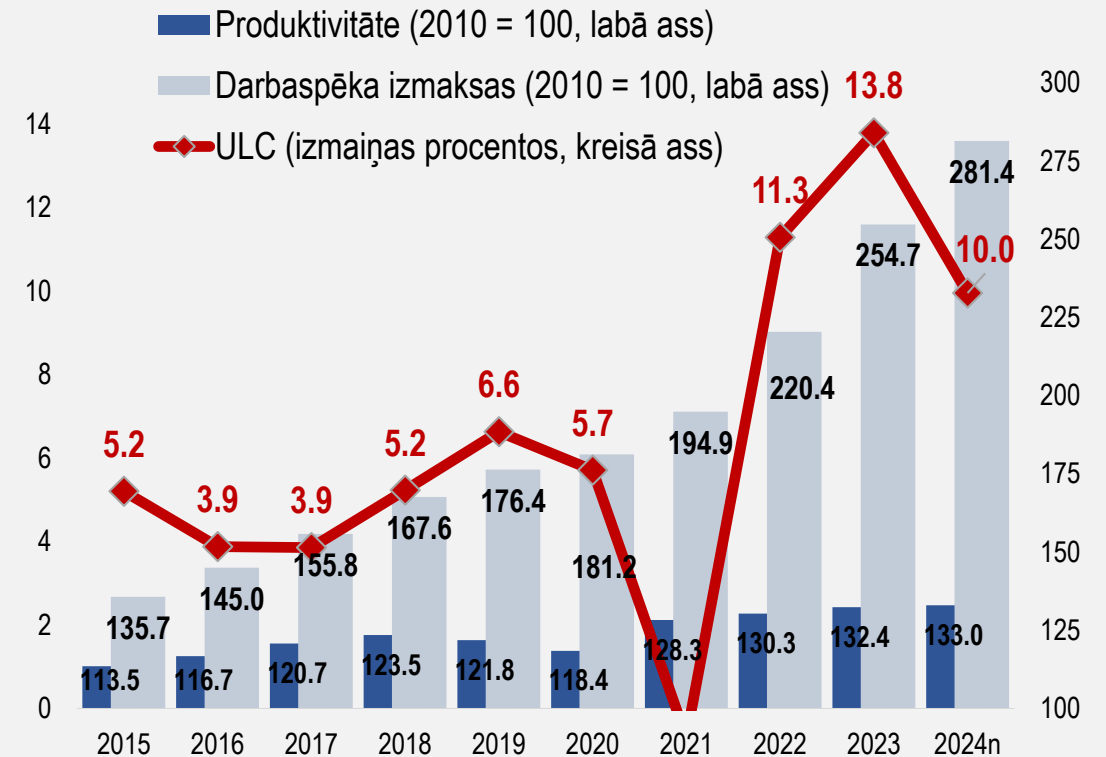

DARBASPĒKA IZMAKSAS JOPROJĀM AUG STRAUJĀK NEKĀ PRODUKTIVITĀTE

KONKURĒTSPĒJAS RISKI

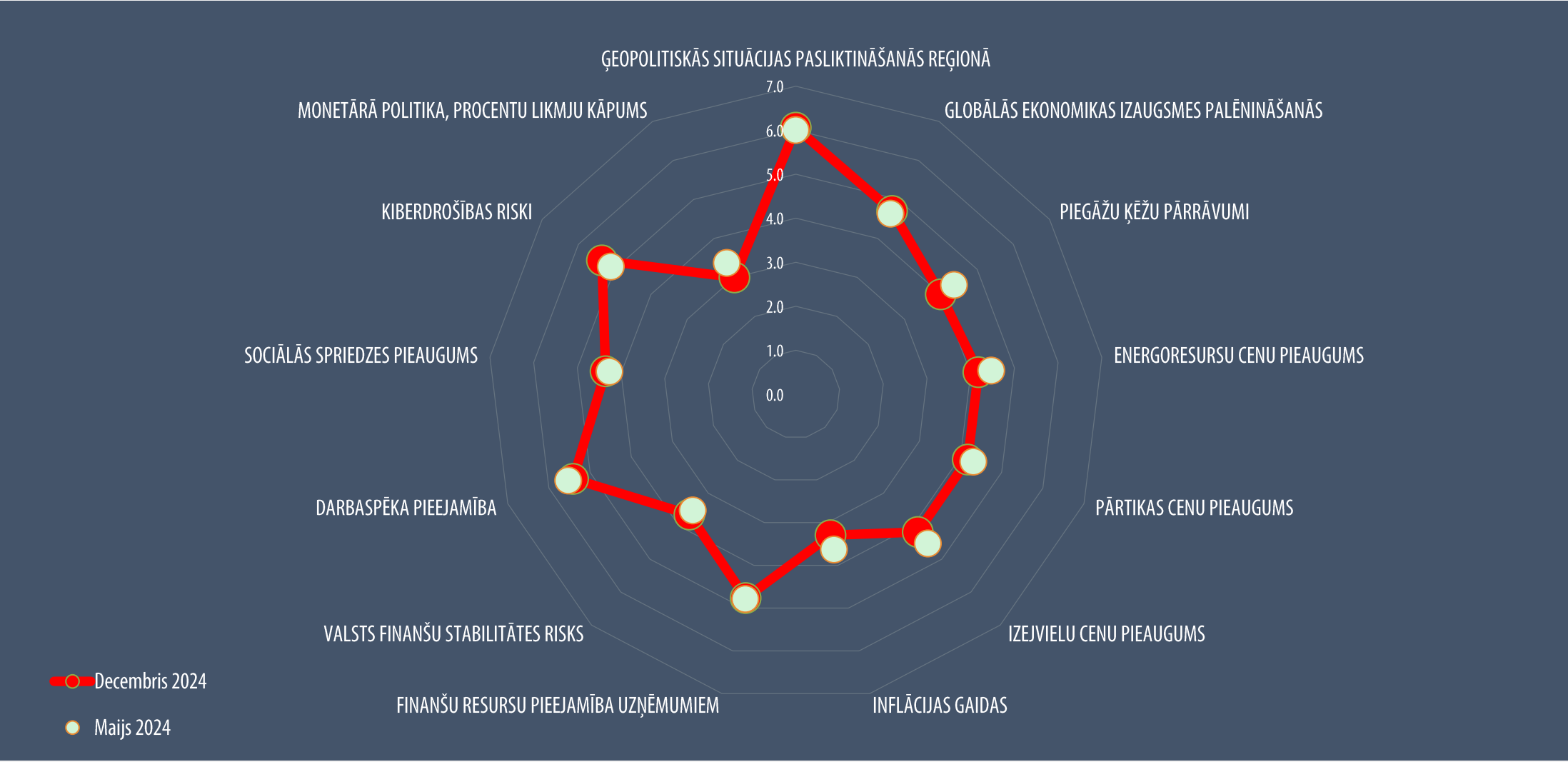

DARBASPĒKA IZMAKSAS, PRODUKTIVITĀTE UN ULC

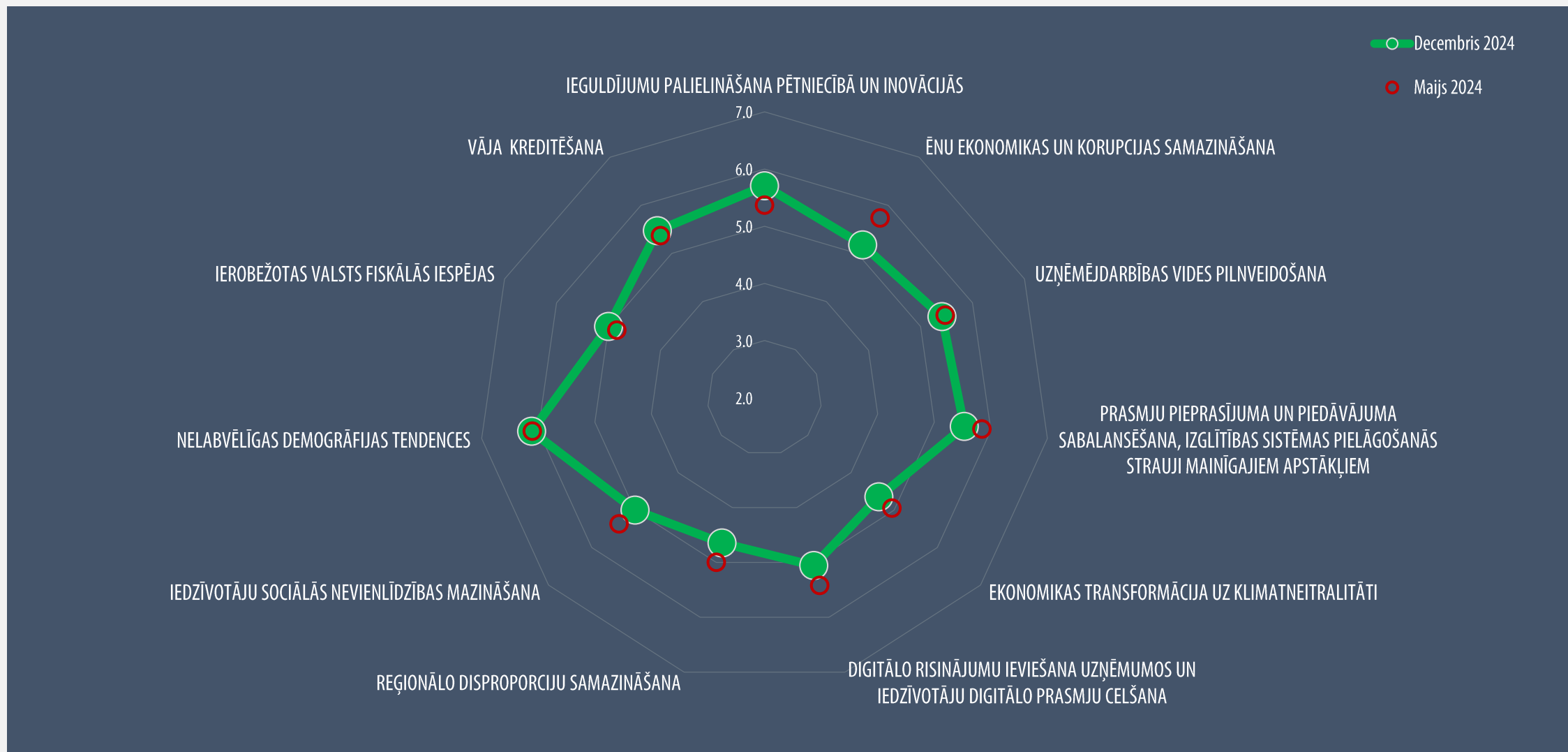
Avots: EUROSTAT, ES Makroekonomiskās nesabalansētības procedūras rādītāji

GALVENIE EKONOMIKAS IZAUGSMES RISKI ĪSTERMIŅĀ – DROŠĪBA, DARBASPĒKA UN FINANŠU PIEEJAMĪBA, GLOBĀLĀS EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA

Avots: LV PEAK ekspertu aptauja

GALVENIE VIDĒJA TERMIŅA IZAICINĀJUMI IZAUGSMEI – DEMOGRĀFIJA, IEGULDĪJUMI PĒTNIECĪBĀ, ATTĪSTĪBĀ UN CILVĒKKAPITĀLĀ

Avots: LV PEAK ekspertu aptauja

LATVIJAS UNIVERSITĀTES EKONOMIKAS UN SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTES
PRODUKTIVITĀTES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS
“LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA LV PEAK”

LV PEAK
LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA

EKONOMIKAS UN
SOCIĀLO ZINĀTŅU
FAKULTĀTE

Paldies!